

zato tudi pravimo „solnce zjutraj vzhaja in z večera zahaja“. A temu nij tako, ker solnce stoji zmirom na istem mestu in samo zemlja se suče okoli solnca.

Jarnejček. Tega vam ne morem verjeti.

Oče. In vendar je tako! Kadar se na kakem vozu hitro kam pelješ, zdí se ti, da se drevesa in hiše mimo tebe premikajo in da voz mirno stoji, a dobro veš, da je ravno narobe. Zemlja se suče v velikem okrožji okoli solnca, in v istem času se pa verti tudi okoli svoje osi. V tem, da se zemlja okoli solnca suče, pride v tak položaj sè solncem, da solnčni žarki na zemljo padajo navpik in takrat nam je vroče. Za nekaj časa pride zemlja sè solncem v tak položaj, da solnčni žarki po ševi padajo na zemljo in takrat nam je hladno. Zemlja potrebuje 365 dní in 6 ur, da se zasuče jeden krat okoli solnca, to je ravno jedno leto. Kaj misliš, da na jeden krat postane zima in zopet na jeden krat vročina?

Jarnejček. Ne, za zimo prihaja zmirom toplejše in naposled postane velika vročina; ta letni čas imenujemo poletje; — a potlej biva zopet zmirom hladnejše.

Oče. Dobro si povedal. Ta prehod iz merzle zime v prijetno poletje imenujemo pomlad, a prehod iz prijetnega poletja v merzlo zimo imenujemo jesen. Znaš li mi zdaj povedati, kako se zovó štiri letni časi?

Jarnejček. Znam.

Oče. Nu, kako!

Jarnejček. Pomlad, poletje, jesen in zima.

Oče. Kako nastanejo štiri letni časi?

Jarnejček. To pride od tod, ker se zemlja suče okoli solnca.

Oče. Naj ti še to povem, kako se naredí dan. Zemlja se zasuče v 24 urah jeden krat okoli svoje osi in to dobo imenujemo jeden dan. Po leti so dnevi najdaljši, a po zimi so najkrajši. V pomladini in jeseni so dnevi in noči jednak dolgi. Od kod in zakaj vse to pride, to ti povém, ko bodeš večji.

Mladinoljub.

Gosénično gnezdo.

Jélčica se je sprehajala z materjo po polji. Glej, tu zagledati germič kopriv, ki je bil polhen gosenic, gerdih černih živalec, ki so imele po herbu polno bodečih kocin in zelene proge med kocinami. „Ali smem te gosenice pohoditi?“ vpraša Jélčica matere. „Ne,“ reče mati, „saj vidiš, da se te živalce redé o koprivah in nam ne delajo nobene kvare. Ako je pa vidiš na kakem drevesu ali na kakem drugem koristnem zelišči, smeš je pokončati. Le vzemi je domóv, da je boš doma redila!“ Z veseljem seže Jélčica z roko po gosenicah, ali jedva to storí, zavpije na ves glas, ker nij pomislila, da koprive pekó. A zdaj je pametnejša; potegne robec iz žepa, ovije si roko ž njim in poterga koprive, na katerih so sedele gosenice. Domóv prišedši, dene koprive v veliko kupico, preveže jo s papirjem in naredí na papirji od zgoraj luknjice, da so gosenice dobivale zraka. Pet dni jim je Jélčica dajala pridno jesti in jih je z veseljem opazovala. Šesti dan jim prinese zopet jesti, ali o čuda! papir neče od kupice stran, ker so se gosenice nanj obésile. Ob zadnjem životovem koncu so visele med papirjem in kupico kakor bi bile prikéljene.

A ko je bolj na tanko ogleda, začudi se še bolj, ko vidi, da so se gosenice izpremenile v podolgate červičke, pri katerih ne vidi ne glave ne nog. Živelj so in se premikali. Za nekaj tednov pogleda Jélčica zopet v kupico, ali kaj vidi? Vse polno lepih, pisanih metuljev se premika po kupici. Metuljček, ki še nij izlezel pomaga si z vso močjo iz mešička. Njegova nežna krila so bila še jako majhena. Hitro se premika po kupici, in predno je bilo četert ure, vzrastla mu so krila. Ko so vsi metulji prilezli iz svojih bub, nese Jélčica kupico na vert, odvzame papir in izpusti metulje.

Vselej, kadar je videla rujavega metulja s černolisastimi krili po vertu ferfetati, rekla je: „ti si gotovo jeden iz moje kupice!“

Bil je to metulj, koprivar.

F. Silvester.

Velikodušnost.

Španski zgodovinarji pripovedujejo lep izgled velikodušnosti in ljubezni do bližnjega.

Razperla sta se bila dva plemenitaša. Pervi je bil Španec, drugi Maver. V tem boji ubije španski plemenitaš protivnika in pobegne. Na begu se mu posreči, da preskoči visok zid, ki je ograjal velik vert. Ker ga nihče nij videl, izgubili so njegovi preganjalci ves sled.

Vert je bil svojina nekega Mavra. Temu razodene begún svoje hudo-delstvo ter ga prosi milosti in zavetja. Maver sprejme prijazno prišlega človeka in mu pravi: „Ná, tukaj pokusi to breskev in bodi brez skerbi, dokler si v mojem varstvu“. Potem ga zapre v hišo na vertu rekoč, da mu hoče preskerjeti konja za beg. Maver nato otide v svojo hišo. A jedva se vsede, zasliši zunaj pred vrati plakanje in veršenje ljudi. Takój stopi iz hiše, — ali kako ga v serce zabolí, ko vidi lastnega sina ubitega. Ljudstvo mu pripoveduje vso dogodbo sinove smerti. Zdaj spozna oče, da človek, ki je v njegovej oblasti nihče drugi nij, nego morilec njegovega sinu. Ali velikodušni mož tega nikomur ne pové, nego gre v mraku na vert, kakor da bi hotel tam v samoti obžalovati smert svojega sinú, — ter zapové, da ne sme noben človek za njim. Prišedši k Špancu nagovori ga: „Kristjan! mladenič ki si ga umoril, je moj sin; njegovo truplo leži doli v hiši. Tebe bi moral za to hudodelstvo kaznovati, a ker si z menoj jedel in ti svoje pomoči nijsem odrekel, ostanem mož beseda.“ To rekši, prime beguna za roko in ga pelje do hleva, kjer mu ponudi svojega najlepšega in popolnoma opravljenega konja, rekoč: „běží, daleč od tod. Noč naj ti bode pokroviteljica, in ko dan napoči, lehko si že več milj daleč od tega kraja. To je res da si kriv smerti dragega mi sinú, ali Bog je dober in pravičen, hvala mu, da mi je dal priložnost tebi oteti življenje in meni izpolniti obljubo.“

D. Majarón.